

ДІЛО

Виходить що-дня рано
крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 18., II. пов.

Конт. почт. шлях 26.728.

Адреса тел.: „Діло—Львів“.

Число телефону 261.

Рукописи
редакція не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	3.00 К.
чвертьрічно	10—
піврічно	20—
півлітньо	40—

у Львові (без доставки):

місячно	3— К.
чвертьрічно	9—
піврічно	18—
півлітньо	35—

в Німеччині:

піврічно	27— М.
півлітньо	40—

За зміну адреси
платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, двошпальтова 40, в надписам 60, в оповістках 80 с, в редакційній часті 1 К. Повідомленя про вичаля і заручини 1.50. Некрологів стрічка 1 К. Сталоголошеня за окремою угодою.

Одні перевіряні копії у Львові 12 с на провінції 14 с.

Знає: Видавничя Спілка „Діло“.

Начальний редактор Д-р Василь Паньків.

Коло Тернополя і в сх. Румунії. Битва на Заході.

ЗВІДОМЛЕНЕ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 15. серпня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Атак на північ від Фокшані з успіхом проваджено даліше. Наші союзники заволоділи примістком Балтарету і селом Страоні коло Панчю, броненим з великим завязем. Похід наших сил приневолив дивізії російсько-румунськї, які стояли на захід від лінії Нагрідешті—Совея до уступленя з своїх становищ, добутих ними перед кількома тижнями за ціну великих жертв. Йдемо погонею за відступаючим неприятелем. Під Окною нові атаківі філії розбили ся супроти опору наших військ. Під Фокшані і в боротьбах в області Тротуша знов забрано більше, як 3000 бранців і добуто кілька гармат. На південний схід від Тернополя наступ Росіяні при супроводі панцирних самоходів остав ся без успіху.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею вчера в богахъ воздушних боротьбах стручено 5 неприятельських летунів.

ПОДІЇ НА МОРИ.

У відповіді на послідні воздушні атаки на Полю дця 14. с. м. значнійше число гидропланів виконало виправу проти морського арсеналу у Венеції в дуже добрим успіхом.

ЗВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 15 серпня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Піднесена відпорна діяльність нашої артилерії у Фляндрії присилувала ворожий руйнуючий огонь в одній часті вчорашнього дня трохи затюкати ся. Аж під вечір ворог знов усіми силами розпочав огневу битву, котра тривала з великою силою цілу ніч. Відперто завязі частинні наступи Англіянів на південь від Франценсбергу і по обох сторонах Рооге.

Група військ німецького наступника престола: По обох сторонах Мози далі йде збільшена діяльність артилерії. В богахъ місцях були навали огневі, переведені з найбільшим напруженем.

Група кн. Альбрехта: В Сундагв збільшене обостороннього огня тривало також протягом ночі.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Між пів. Серетом і Збручем збільшила ся огнева діяльність. На півд. схід від Тернополя зломано перед нашими становищами російський наступ, ведений з помічю панцирних самоходів.

Фронт арх. Йосифа: На південь від долини Тротуша ворог сильними протинастувами веденими для злепшення, сидкував ся заслонити відворот внутрішнього круга 2 ої армії румунської і 4 ої російської. Всі наступи відперто. Війська наші підійшли за ворогом до Совеї.

Фронт Макензена: За ворогом, котрий в гірській країні по обох сторонах Путні уступас на півн. схід, ідуть наші війська. На краю гір занято Страгані. Наше побідне військо зломало сильні протинастуви ворога. В низині Серету ми здобули примісток Балтарету, положений на західній березі ріки, завязато бронений ворогом. Крім великих кривавих втрат Росіяні в Румунії втратили 3000 бранців, кілька гармат і чимало скорострільів.

Львів, 15 серпня 1917.

Поляк и к. староста, орган австрійської державної адміністрації на українській землі, грозить „острою карою“ начальникови української громади за те, що він, виконуючи своє найсвятійше право і свій найсвятійший обовязок, уживає в зносинах з и. к. державною властю своєї рідної мови, мови української, мови своєї громади, мови переважаючої більшости, можна сказати: загалу населеня повіту.

Таке дієть ся в ясний день, кожного дня,

Кажемо: майже в усіх повітах, бо поданий нами вчора указ мостиського пана Трембаловича є тільки одним з многих указів,

Ще й грозять „острими карами“ за уживанє української мови — тої найосновнійшої признаки української національности!

Таке в 1917 році — сім історичним році, від якого датувати-меть ся нова епоха в житю народів Східної Європи, епоха національних свобод, епоха пошани національних прав! В році, в котрім під кличем пошани національних прав вступила у війну Америка, — в котрім народи Росії раз на все зломали пуга національного безправства, — в котрім доконала ся найбільша в тій добі подія: воскресенє України.

В сім незабутнім році такий

Полячок грозить „острими карами“ за уживанє української мови.

„Острі“ погрози! За вживанє української мови українським громадянином, начальником української автономічної й самоуправної громади! „Острі“ — слухайте, народи! — кари!

Невже не знайдеть ся в Австрії сила, яка вкінці раз зломала-б карк традиційному польському безправству супроти української людности?!

Говорилось недавно багато, а незабаром мабуть ще більше буде говорити ся про ідею коаліційного, всі народи обіймаючого міністер-

ства в Австрії, ідею, здійсненє якої було би великим, неоціненним атутом в користь Австрії перед цілою заграницею. В міністерстві сім та кож українському представникови застережено певне місце — так бодай говорено. Та одну річ автори сеї ідеї випустили з ока: Що про участь української сторони в коаліційнім міністерстві в Австрії так дозго не може бути мови, поки шляхом усуненя ворожої польської адміністрації з української землі не будуть сотворені передумови нашої участі в австрійським правительстві.

Послідні вісти про воєнне положенє.

Відень, 15. серпня 1917.

(Таб.) З воєнної пресової кватири доносять: Вигревалість союзних військ, що стоять напроти Росіянів в горішній долині Путні, які відперли всі наступи, була заложеном успіхів в області на північ від Фокшані. Наступ виконаний Німцями на мостовий причілок Балтарешту цілковито удав ся. Тут, як також в околі на захід від Панчю по обох берегах Путні, неприятель у відвороті. Також сезонні війська, які досі хоробро боронили своїх становищ в горішній долині Путні, тепер переслідують уступаючого неприятеля. Число бранців вносіть дотепер ванш 3000, а добича кільканайцять гармат і багато скорострільів. В околі на захід від Тіргуд Окна неприятель знов кількакратно завязато наступав. Всі його атаки спринити в тій області зміну були даремні. Знаєть ся, що вороги, уживаючи на сім місці всіх сил, які мають до розпорядимости, старають ся крити й удекшити відворот військ в області на північ від Фокшані і Панчю.

На Буковині неприятель силкуєть ся поправити свої становища. Даліше на північ при проминаючим оживленю огневої діяльности неприятеля, підприємця стуж випали для нас корисно. В останніх днях зросла й на сім фронті діяльність летунів.

БЕРЛІН (Таб.) Бюро Вольфа доносить: На сході від Балтійського моря аж по Тротуш не було важнійших подій. Боева діяльність концентруєть ся в південно східній Молдавії. Тут російсько-румунська офензива стала незвичайно завязатою. Ті наступи ведуть ся даліше навіть і тепер, коли по дальших успіхах пролому, доконаного Німцями коло Золочева, загальне положенє змінило ся.

В приступах зверненик передовсім на Кашіну посвячено цвіт нововиставленого й новозорганізованого румунського війська. Аж тепер під напором військ Макензена, що пруть з півночі від Фокшані Росіяні й Румунії розпочали відворот між ріками Кашіну й Путною. Союзники сильно напірають на них і посунули ся вже поза Совею. Група військ Макензена поступає даліше вперед між Серетом і горами. Внаслідок обсадження Балтарешту залізничний шлях на східній березі Серету, від стації Текучію є тепер цілком в руках союзників і через те замкнено Росіянам і Румунам в південній Молдавії найважнійші полученя, що ведуть взад. Ліве крило посуваєть ся наперед в горах і через висші верхи окружує рівнож Росіяні й Румунії, що стоять ще в долині. Над Путною обсаджено село Сербешті, а на північ від Сушті, Трочені.

БЕРЛІН. (Таб.) Бюро Вольфа 15. серпня вечером: Боротьба артилерії у Фляндрії в Артезі над Еною і коло Верден. Боротьба піхоти

ведуться досі тільки на північ від Lens і на схід Серпу в Лаоппін.

В Румунії добрі постипи в погоні в горах і в наступках на захід від Серету.

Мир прийде по політичних боротьбах.

СТОКГОЛЬМ. (Тяб.) Голяндський посол Трельстра заявив в розмові з представником кореспондентського бюро, що мимо закау держав коаліції, який для нього не був несподіванкою, не тратить надії. Вже перед півтора року передкавав він, що мир не прийде сам без політичних боротьб, які тепер зачалися в Англії і Франції.

В демократичних краях не можна володіти примусом. У Франції, в краю волі і в Америці заввишено дзєвники меншостий. Інтернаціонал тепер зрагабілізує ся. Стокгольм остає далі магнетом для всіх приятелів мира.

Закінчене конференції

БЕРЛІН. „Norddeutsche Allg. Zeitung“ доносить: Конференція державного канцлера з австро-угорським міністром заграничних справ гр. Черніном відбувалися нині даліше і закінчилися. О 2 годині по пол. австро-угорські гості були враз з членами німецького правительства на сніданні у державного канцлера й його жінки. На сніданні дістали запрошене турецький амбасадор і болгарський посол. По полудні відбуло ся в честь гр. Черніна прийняте у заступника державного канцлера Гельферіха. Гр. Чернін відіхав о 7 годині ввечером.

З Росії.

БЕРН (Тяб.) Російський співробітник Бунду доносить: Збори представників 1 1/2 мільона Греків, що живуть в Росії, постановили поділити усі грецькі колонії в Росії на 10 округів, які мають бути адміністровані спеціальними радами. Збори постановили домагати ся окремого грецького архієпископа.

Російські дзєвники доносять, що друге голоне племя Фінів Каролії постановили домагати ся для себе автономії.

Ревізія будови залізничної Батум-Трапезунт, розпочатої 1916 року Миколаєм Миколаєвичем виказала, що досі кошти будови виносять суму 80 мільонів рублів, а не вибудовано ще ні одної верстви залізничної. Московський дзєвник „Утро Росії“ називає ті спроневерієня правдивим скандалом панамським.

Замкнена російської границі.

СТОКГОЛЬМ. „Svenska Dagbladet“ доносить з Гапаранди: Після вістий, які ту прийшли, замкнене російської границі продовжено о 10 днів.

Л. ОРЛЕНКО.

НЕСПОДІВАНІЙ ШЛЮБ.

Співали й школярської жартовливої:

Ой ти школо, будь весела!
Вкрали хліба, вкрадеш соли,
Міх гороху і квасоля,
Ще й коробку бараболі...

Через сніи теж доносив ся гуртовий спів, таж співали міщанської:

Ой дай же нам Господи, що ми зібрались,
Що ми собі трішечки поналивались...

Отець Олексій засміяв ся тай каже:

— Видко, що й Артимішині гості чєпурно ходять коло чарок. А що оце я надумав, пане господарю і ви, братя! Чого ми ріжнимось, мов грішні в праведниками на тім світі, що овій одесною, а овій отую. Адже і в письмі сказано: не добро чоловікові бути єдиному. Чи не закликає сюди Артемиху з її гостями, бо в гурті ж, кажуть, добре й батька бачити?

Усі радо на се згодились, і через яку хвилину Голобородько привів цілу юрбу нових гостей. Тут були й брати Ганчин з жінками, у яких вона вчора гостювала на їх затурі під Полтавою і кума її Ковалиха і багато інших. Зразу зняв ся веселий гомін, сміх і жіноче щебетані і всім стало весело. Артемиха принесла з собою фляшку калтанівки і стала „перепивати“ кожного з гостей. Насамперед вона підіє сла чарку на срібній таці іменинкови, внизякько вклонилась і стала припрошувати, а всі гуртом співали:

Фінанси автономної України.

На засіданні 28. ст. ст. червня Українська Центральна Рада ухвалила ось-які вироблені окремою комісією постанови у фінансових справах:

1) Ніякий податок не має вже бути установлений без затвердження пленарним вібранем Центральної Української Ради;

2) ніякі видатки та розходи не можуть бути виплачені без затвердження бюджету пленарним вібранем Центральної Ради, або з дозволу сего вібраня, обєднаним засіданєм Комітету Ради та Генерального Секретаріату;

3) Генеральному Секретаріату дозволяється робити грошеві позички для задоволення потреб Ради, при чім позички на протяг більше одного року можуть бути зроблені тільки з дозволу пленарного вібраня Ради, а позички на речинєць не більше року — по постанові обєднаного засіданя Комітету та Генерального Секретаріату;

4) Генеральний Секретаріат має право погодитись в якусь банкову установу, щоби вона взяла на себе обовязки обслуговувати потреби Центральної Ради;

5) всі доходи і видатки контролюються ревізійною комісією, яка вибирається за загальним вібранем Центральної Ради і про свої ревізії дає Центральної Раді справозданя;

6) установлюється на 1917 рік український прогресивно-доходсвий податок в розмірі четвертини ставок загально-російського доходного податку і сей український податок платиться Центральної Раді. Сей український доходний податок має платити незалежно від платні російській державі кожда особа, установа та

підприємство, котрі обтяжені загально-державним доходним податком;

7) установлюється ся український поземельний податок, яким оподатковують ся на 1917 рік всякі землі: селянські, приватних власників, церковні, монастирські і ті казенні, які здають ся в аренду, — по десять копійок з десятини; за казенні землі, які здають ся в аренду, платять арендарі.

Примітка: Сільськими земельними власниками взажаються ті, що мають землі польової, усадебної або лісової взагалі не менше, як 1 десятину;

8) установлюється на 1917 рік одноразовий заробітний податок, і всі кола населєня сільського, містечкового і городського, а також всі установи і підприємства, які не підлягають доходному податку, мають в якийсь певний день, призначений Генеральним Секретаріату, віддати Українській Центральній Раді четверту частину свого денного заробітку.

Примітка: Хто в призначений Секретаріатом день не матиме грошевого заробітку, той має віддати Раді 1/4 грошевого заробітку першого за призначенням Секретаріатом заробітного дня.

9) позаяк висше наведені податки призначаються на будову автономного ладу на Україні, то податкам сим підлягає все населєня України, а також ті Українці, які живуть поза межами України;

10) платня поземельного податку починається ся негайно, а платня доходного з першого сєрпня, коли починається ся платня і державного доходного податку. Розуміється, що податки на потреби Центральної Ради морально обовязкові для населєня.

Руїна українського Калуша.

Лист п. дра Івана Курця.

Криворіччя, 1. серпня 1917.

Хв. Редакціє! Подаю на разі короткий нарис про катастрофу, яка навістила 11 і 18 липня сего року Калуш і околицю.

Дня 11. липня о годині 7-ій зрана зявились в місті Калуші на вулицях патр ли козацькі (чеченці і інші) з „диких дивізій“ і салдати добровольці з ріжних полків піхоти. Почалась жорстока боротьба на вулицях і городах з австрійськими і німецькими піхотинцями, боротьба чоловіка проти чоловіка, крісами і скорострілами в акомпанієменті дуже численної артилерії, розставленої на всіх узгір'ях коло Калуша і на вулицях Калуша.

Настала пєкольна боротьба.

Наші війська під напором величезних мас завернули ся в напрямі до Мостищ і Сівки і Угарсталу; стрілянина не уставала, коло 12 години в полудне зявились на вулицях знов наші і німецькі війська, знов боротьба вулична і

по горбах; російські війська подали ся взад в напрямі Ліжниці. Коло 4-ої години з полудня дістали Росіяни великі скріплення, а наші війська знова завернули ся в напрямі Мостищ і Сівки. Боротьба кипіла даліше цілий час, але вже артилерійська.

Дикі боротьби з ріжним щастєм тривали аж до 16 го липня.

Ввечером коло 11-ої год. 11. липня почали ся рабунки, морди і підпали, насилуваня жінок, дівчат, в чім вже становив перешкоди. Насилували по звірськи діти і старі баби. То все робили кзаски і салдати — через цілий час від 11—16-го, хоча в місті був дивізіонер, командант міста (полковник) і губерньський комісар з Тернополя, котрі поставили пости на вулицях. Мимом постів горіло місто, дим за домом, підпалюване козацтвом і салдатами. До горючих домів кидано бомби і інші експльодуючі матеріали, котрі розсаджували мурі. Рабовано днем і нічу весь час, мордуючи мешканців Калуша особливо Жидів і Українців. Зрабовано цілковито дим о. сов. Володимира Петрушевича, якого брата, смеритованого судю

Свиридівна наливає,

А Пилипович випиває.

Випиймо, випиймо доловиночку.

За свою рідную та родиночку,

І за вас і за нас,

Ще й низький поклод.

Переверни чарочку та до горі дном.

Чарсцько коток котить ся в роток,

На чарочці, серденько, золотий вінок.

Поки співали, Голобородько випив, перевернув чарку дном і поставив на таці. Тоді Артемиха знову налила чарку, пригубила й піднесла о. Алексієви і знову той же спів. І так вона „перепивала“ до кожного з гостей. Потім Голобородько почав таким же чиним „перепивати“ і такий „перепій“ тяг ся не одну годину, поки нарешті гості так перепились, що вже й чергу згубили, кому й до кого „перепивати“. Підняв ся регіт, жарти. Дяк Андрій розбавив ся, махав руками й викрикував: „Ой, добро нам зд'ї бити!“ а потім заграв „санджарівку“ й почав перед Ганкою пританцьовувати, запрошуючи й її до танцю. Ганка не протівилась й поплила по світлиці, мов та утичка по тихій воді, а Андрій разом і грав і стрибав круг неї, як той журавель, поки не спіткнув об ослі і трохи не розбив бандури. Зняв ся несамовитий регіт. Де які молодіші пошептались між собою, вийшли з світлиці, а через кілька хвилин принесли невеликий вербовий цурупалок, перепязаний стяжкою, з сміхом підійшли до Андрія й заспівали:

Ой упала колодонька з неба.

Ой чоґож нам від Андрія треба?

Ой треба ж нам, щоб він оженив ся,

Бурлакою більш не волочив ся.

І почали вьвати в колодку Андрієві ноги.

Він сидів нерухомо і не знав, що чинити. Деякі дяки гдузували:

— А що, попавсь в лабеті наш журавель? Доскакав ся до біди.

Але тут за Андрія горяче заступилась Ковалиха:

— Бійте ся Бога добрі люди! Защо чіляєте йому колодку? Він її не заслужив. Хибя по своїй волі він парубкує? Щож, коли його суджена була до сього часу за иншим і тільки вчора довідалась, що тепер вільна. Даруйте нас, а я певна, що після Вєдикодних свят ми погуляємо на Андрійовому весілю. Я знаю те, що знаю.

Отся загадкова річ немов роздрожлила присутних. Посипались запитаня:

— Що? Як? На кого то натякаєш? Кажі прямо, що ти знаєш?

Ганка стояла ні жива, ні мертва і верзєжканими очима дивилась на Ковалиху, але на ту немов щось наліло.

— Ет! — рішучо промовила вона. — Чого справді мовчати? Хай наші вороги мовчать! Хибяж не знаєте, що дяк Андрій вже кілька років пропадає за мого кумою. Та щож, коли її чоловік сім років тиняв ся десь на Запорозжю, а її розпусту не давали? А тепер виявилось, що його на світі вже немає.

Ганка скрикнула й кинулась до дверей, але Ковалиха вхопила її за руку.

— Не тікай, кумосю, й не сором ся. Се річ світова. Усім відомо, що дяк Андрій закоханий в тебе, а я знаю, що й тобі він до мислі. Так чоґож тайтись? Поберіть ся, тай годі. Доки вам обом самотою побиватись?

Українсько-німецький САМОУЧОН укладу проф. Онуфрія Солтса (4-те побільшене видане). Книгарська ціна у Львові і на провінції **Н 2.—**, з поштовою пересилкою на пошті **Н 2-20**, на звичайній порученні **Н 2-50**. [5 шт. К 10.—, 10 шт. К 18.—, вже оплачено.] Висилка лише за попереднім надісланням готівки, за посліплатою о 70 с. доровше. — Висилаю також Церк. Співаник в нотах на 4 голоси за К 1.—. Перли, шутки та вигадки, ціна К 1-20. — Замовлення і гроші належить надіслати на адресу: А. Окліш, Львів, Кадецька 4. 86 3-20

68-літнього Івана Петрушевича кількома вистрілами тяжко зранено. Збито в немилосердний спосіб кольбами і нагайками мене і жінку. Нас витягнули з ліжок усталили в ряд, набили кріси, а від смерті виратувала нас патруля, яка в тій хвилі заявила ся.

Те саме повторило ся другої днини. Серед стрілів удало ся мені утечи до дому с. сов. Петрушевича, де був на театрі сотник козаків Татарин Шакар з іншими офіцерами Турками і два Українці офіцери. Приділені до служби команди міста Калуша. Вони уратували жите мені, жінці і обом студенткам університету учтелькам на Воляни пп. Волянським, які перебували на феріях в Калуші. Згадані офіцери постарали ся о підводу і ми вечером поїхали через боеву лінію до Станиславова, звідки на Чернівці до Крисорівки коло Жаба.

Так довели ся дожити тяжких хвиль.

втрата дітий, страшного знищення повіту, міста, всіх українських інституцій, як „Народний Дім“, „Хлодський Союз“, „Повітова Торговельна Спідка“, зруйнованя хати, всего майна і без чобіт, в одній сорочці і без теплогю накрита мандрувати в світ і жити на ласкавім хлібі. До пізної осені мушу сидіти на селі в горах і лічити ся з тяжкої невилічимої серцевої хвороби. Дивити ся на похорон цілої кількодесятілітньої природної роботи — страшно, а тим більше, що до тої страшної злочинної роботи намавляли шумовну калуського міщанства і накликувала польська шумовина.

Про все, що діяло ся в Калуші за сей час напишу пізніше, бо я також хорий і лежу в ліжку. Здоровлю всіх панів в Редакції і п. Василя Весоловського. Даруйте, що пишу недбало, глв я дуже хорий.

Д-р Іван Нуровець.

— Поляки хотять польської автономії на Україні. До польських дивізіонів доносять із Стокгольму: Бажають польської суспільности на Україні не сповнено. Українська Центральна Рада не порозуміла ся в справі признаня мандатів меншостям національним з тими меншостями. Справу розділу мандатів для меншостей передала Українська Рада російському виконуючому комітетови в Києві, який репрезентує тільки міські партійні круги, і який, не признаючи засади представництва національних меншостей, розділяє мандати між неукраїнські політичні партії, позбавляючи (?) в той спосіб польський загаль представництва в самоуправних місцевих інституціях. Тому польський комітет польських зборів „на Руси“ протестує проти того і стверджує, що наряд польський на зборах в червни 1917 р., вибравши згаданий комітет, утворив сам внутрішню автономію. Дальше з'являє польський виконуючий комітет, що польський наряд „на Руси“ мусить супроти того заховати всі матеріяльні і моральні сили на власні виключно потреби, доки права Поляків не будуть забезпечені, і буде боронити внутрішню автономію, яка Полякам на Україні „належить ся“.

— Жарти і співомовки. „Kurjer Lwowski“ з 15 серпня привозить на визначнім місці статю п. з. „Ukraincy“. І автор п. Wiercieński, мусить любити „małoruski“ спів і танец і до того три вітчизни польські: „Polskę, Ruś i Litwę“. Своїми думками лице п. Wiercieński до тих часів, коли Володимир Антонович був і Поляком і добрим католиком і коли то польська молодіж попірала „патріотизм małoruski“ в жертволюбивий спосіб, братала ся з „ludem małoruskim“ і приносла йому не менше і не більше, тільки визволене. Коли те „визволене“ відбуло ся і як, проте автор вже ближше не згадує. Але очевидно „ruska ni-wdź oczni-śeć“, в полученні в східним (розуміють ся) візантинизмом, є стара як світ. Бо małoruska молодіж не полюбила польського народу, так як він її любив і не взяла участі в польському постаню. „Сам Антонович — ломить руки п. Wiercieński — від впливом окруженя приймає православя і переходить до антипольського табору. „Сонсєдзі“ (певно Турк?) поспувавши давні добрі відносини між Поляками і Малорусами. І автор вітхав до давних, добрих часів присвітуючи собі тужно невідому на жаль apito „wykijętej przez obóz małoruski piotęnki“.

Idna dumka, idna sprawa
Stołyccyju bud' Warszawa.

Ту славу співаник передаємо в дослівній транскрипції за її співаком п. Вершинським, який упомінає вікни Малорусів, щоби не віддавали ся на службу чужих інтересів (автор думає: російських), і щоби „малоруський наряд не йшов за підшептеном, фальшивих діячів, завраженим ідо ненависти“. Бо „злу прислугу роблять своему народови wyrodzeni z małorusów Ukraincy, які зашілюють в нім незгоду і ворожі почування до Поляків“. Так проповідує „малоруському народови“ польський танцюрист п. Вершинський, а ми ту проповідь з огляду на сумні теперішні часи переказуємо нашим читачам в незміннім коротким змісті — для розради.

— Максимальні ціни бараболі сьогорічного збору. Урядово оголошено: Як максимальні ціни уваждеть ся постановлені розпорядком у. к. Уряду виживленя населеня з дня 8. марта 1917 р., себто почавши від дня 6. вересня — 15 К., зглядно відповідно до віддаленя від залізничної стації 16 і 17 К. за 100 кг. Одначе за бараболі, віддані Военному Заведеню обороту збіжем до 20. серпня 1917 р., підвиснуєть ся максимальна ціна о 25 К., а від 21. серпня до 5 вересня 1917 р. 10 К на кождім метричнім сотнари Отсі ціни мають примінене при всяких купнях Военного Заведеня обороту збіжем і будуть виплачувані готівкою при відборі. При примусовій ревізії вносьть відборча ціна лиш 80% висше наведених ціл, крім того посідач поносить кошти примусового відбору Ціни, по яких Военне Заведенє збіжем буде продавати бараболі, постановить у. к. Уряд виживленя населеня. Подрібні ціни постановить у. к. Намісництво по вислуханю Центральної Комісії для розслідування ціл у Відні. Бараболі, спроваджені із заграниці (з Угорщини і т. д.), вільно продавати лиш по тих самих цінах як красві бараболі, о скілько у. к. Уряд виживленя населеня не призволить виїмку.

— Збільшене пайки хліба. Вістник державних законів оголошує розпорядок уряду для виживленя людности про нові прописи в справі споживаня муки. Тим розпорядком заведено від 16. серпня с. р. давні пайки хліба, які були приписані перед маєм с. р. Отже для тяжко працюючих 300 грамів муки, для рільників 300 грамів збіжя, для тяжко працюючих рільничих робітничів 366 грамів збіжя, для прочої людности 260 грамів муки на голову. Під усялями, які

Автокефалія української церкви. Домаганє українського духовенства.

Православний священик Українець о. Соколовський помістив у „Новій Раді“ з 2. липня ось яку статю під наг. „Видатний ювілей“:

В 1915 році Київська Духовна Академія і Братський монастир мали справляти свій трьохсотлітній ювілей. Алеж червну війну те свято відкладено до красшого часу.

Здаєть ся, що такий час тепер приспів: Україна вертає собі історичні права на свою національну волю, а тут і академії, до річи згадати, що і вона триста років назад, разом з Братським монастирем, народилась як раз для боротьби за самостійність української народности та її віри.

І після ще довго довго доля сеї школи й Братства тісно єднались з діяльністю славних борців за вільну Україну.

Ось перед нашими очима встає гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний: зо всім військом запорожським записуєть ся він в братчики; на папері його імя, а в Братстві його душа: він ширій татань монастиря, він буде тут першу деревляну церкву (1620 р.). А як польський король Жигмунд III привернув у латинську віру мало не всіх наших архієреїв, Сагайдачний благає подорожного Єрусалимського патріярха Феодана поставити православних єпископів для нашого краю. І ось пізно вночі козаки обступяють Братський монастир для охорони, а в тріях тизенько ставить нам арзієреїв. Не дарма ж і прах сего великого чоловіка — гетьмана Сагайдачного і досі покоїть ся на цвинтарі Братського монастиря, а в ризниці є подарований від нього хрест із срібла з написом.

Потім славний гетьман Богдан Хмельницький, дарує Братству землі (1651 р.), „бо в сім монастирі, щоденно за нас і за все військо за порожське віддаєть ся хвала Божа“.

А хтож се поставив теперішню кам'яну церкву й старий корпус для Академії? Та той же

сїромаха, котрого імя стало страшним, кого по всіх соборах проклинали як зрадника і бунтаря, то б то гетьман Іван Мазепа (1693 р.), — „строїтель і благодїтель святої обители сея...“

Отже, коли висша духовна школа — Академія, монастирське Братство й український нарид так звязані в своїй долі, то чогож досі „своє своєї не пізнають“, чого Академія, Братство в монастирем не простягнуть руку народови для спільної роботи?

Щож вони тепер можуть зробити? А ось що:

1. Треба зеднати свято трьох: отліття Академії і Братського монастиря з відродженем України.

2. Вчена колєгія професорів Академії повинна взяти вирішеня питання про автокефалію української церкви, про українізацію духовних шкіл і наук, організацію всеукраїнського церковного з'яду, — словом принципільне кермування перебудовою нашої церкви.

3. Поруч з тим треба організувати духовно студєнську українську спілку, котра буде вести такі самі гуртування по всіх духовних школах краю.

4. Богоявленське Братство повинно відкрити по всій Україні свої відділи, справляти, друкувати й розсилати народні книжки і листки для політичної, національної й релігійно моральної просвіти народа, учиняти збираня грошей в національний фонд, правити практичною діяльністю духовенства.

5. Братський монастир, куди широкую приходять маси прочан, мусить справляти асена родні богомоленя, хрестні ходи, церковні промови і роздачу народу книжок і листків.

6. Четверту школу прапорщиків, що тепер займає помешканя Академії, укомплектувати самими тільки Українцями.

Священик Н. Соколовський.

Упорядкованє могили Шевченка

Читаємо в „Новій Раді“: Київське повітове земське зібранє, скликає на широкі демократичні підгалиних ще 10. цвітня с. р., як уже повідомлялось в нашій часописі, асигнувало 1000 карб. на упорядкованє могили Т. Г. Шевченка.

Вибрана нова управа і зараз взяла ся до роботи. Був зладжений приблизний обрахунок втрат, який зразу виказав, що тих грошей, які асигнувало земство, не вистарчить. Через те прийшло звернутись за допомогою до приватних осіб та інституцій. На заклик земства відгукнулись: київська стара громада, яка надіслала управі 500 карб. гршми, та передала куплені раніше для драбини на могилу 37 гранітних сходів і 4 бочки цементу. Серед земських співробітників зібрано 307 карб., взято 119 карб. 85 коп. з грошей, які виасигнувало губернське земство.

Чимало допомогли в справі упорядкованя могили підурядники велізничі, яка йде через Київ, Григоріно Рівне, добродїї М. Г. Гаркавенко, та Барабаш. які більшу частину втрат на майстрів та робітників прийняли на себе, а також дали в будівлі потрібний матеріял.

Зараз по упорядкованю могили робота закінчена. Від низу з берега, аж на саму гору тягуть ся поліди горсю гарненько уставлені сходи, які ведуть на гору в садочок, що біля могили. Проїшовши через садочок, починаєть ся стежка до хреста, виложена гранітом. Крім того на вірш могили земство в послідній часі вирівна-

ло яри та проваля і понасаджувало по боках ліс, а внизу зробило дотопи, по яких вода спадає аж до Дніпра. Як на могилі, так і навколо заведено порядок і догляд. Піклуючись за для мандрівників, які почали відвідувати могилу ще з вчасної весни, земська управа купила на кошт Губернського Земства чудесни двоповерхну будову-дачу на плавнях, яку поставлено на воді біля могили. В домі містять ся 20 окремих кімнат та кухня, з яких можуть користати всі, що приїздять на могилу. Маєть ся на меті зладити невеличкий Шевченківський музей, читальню та книгозбірню, а також кіоск для продажи українських книжок. Там же зараз приймають ся жертви на Національний фонд, та передплата на українські часописі.

НОВИНКИ.

Львів, 15 серпня 1917.

— Симптоматичне. Видавану в німецькій окупаци на Підляшю, під німецькою військовою і політичною цензурою українську часопись „Рідне Слово“ заборонено поширювати в Австрії. Часопись ся, як відомо, була сілію в оці польським газетам і польським політикам, котрі манять себе наїєю, що українське Підляшє, українська Волинь і українська Холмщина остануть ся й по війні до розпорядности польській колонізації. Побачимо!

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного

спілки акційної у Львові (ул. Підвалє ч. 7),

подає до відома, що на основі рішення Загальних Зборів акціонерів Банку з дня 12. цвітня 1913. — відкрито до першого устуду § 10. статуту, — яким постановлено) збільшити акційний капітал Банку до висоти

3,000.000 К (трьох мільонів корон),

приймає далі оголошення субскрипції на акції.

Емісія акцій відбувається по номінальній вартості, то є по 400 корон за акцію.

Крім субскрипційної квоти належить надіслати ще 5% відс. від підписаної суми за р. 1917, коли акціонер бажає брати участь в фиску за біжучий рік.

Замовляти можна довільну кількість акцій. Згідно з постановами статуту половину емітованих акцій видається на імена акціонерів (поіменні акції), а половину на оказателя (безіменні акції). В оголошеню може замовляючий зазначити, кілько акцій бажає мати на імя, а кілько на оказателя.

Рентний податок від акцій буде оплачувати Банк без потручування Вл. акціонерам.

Належитість за стемпель і порга набере Банк при дорученю акцій.

89 2-2

Означать політичні власти краєві, можуть тяжко хорі діставати ліпшу муку, а діти низше 3 літ одержать пшеничний грисік або вісяну муку. Новий розпорядок заводить для дозволених скількостий консуміції дозатки, які масть ся видавати тижнево у найвишій скількості 1/4 кильо грама, а саме з грисіку, ячміня, грису і виробів з тіста. Розділюване додатків розпічеть ся в початком жовтня с. р. Вагітні жінки одержать від 3 місяця вагітності, а кормлячі матері до кінця 10 місяця життя дитини право побору тих додатків по 1/2 кильограма тижнево, однак тільки по більших містах і центрах промислових. Розпорядок устанавляє окремі карти до подорожі на хліб і муку.

Федик Александр, гоом писар в Богатськець, пов. Підгайці, телер при К. и. K. Oebirgsbäckerei 122 Elar Feldpost 217 пошукує своєї жєни Марії, ур. К. юд. котру перед пок-канєм вїдїшли в грим. Юзефівка коло Настасова, пов. Тернопіль. Від-жїсть про побут жєни прошу ласкаво подати на мою адресу. 92 2-5

Оголошення.

Льоси на рати Яко генеральний за- студник Банку Allg. Verkersbank у Берні поручаю льоси на рати по най- приступнійших цінах. Метких заступників шукає **Н. Бернфельд** лєвїв, сикстусна 1 б. 104 1-10

ПОЧЕНЄ НІГ

устував пєсно спеціальний пудер „Савон“, пакєт на 1 20 К. На провізцію ввєзаво тільки на пощєрєдним ввєзавєм ввєзавєстє 1 40 с. на порто. — Однєчєє ввєстєстє **S. FEDER, — Львїв, Сикотусьна ч. 7.** 70 10 30

О. В. Ко-чїлє, парох Лукового, п. Ліско, потребує **0. учєнєв** (ка) до учєнєв II і III кл школи нормаль- ної на цїлий рік. 84 5-6

Панночка в гарнім письмом і вправою писаня на машинї в мовах українськїх, польськїх і німєдськїх, може мати занятя в канцєларїї „Народної Торговлі“ у Львїв. Першенство мають тї, що учєнєв торгєвельну школу аб- тї, що ввєзавуть ся довшим занятєм в бюрах. Власноруччє писанї і личчє предложенї оголошенї в до- лучєнем свїдєчєв прїймає Дирекція. XIX 2-3

Інструктора до 3-ох дїтїй: учєнєї I. р. сем. учит і учєнєк V. і I. кл гїмн. на цїлий рік пошукують Михай- ловичі в Буяновї, п. Журавно. 91 2-3

Інструктора на село до священ. дому до 2 учєнєк в гїмназї (кл. III і V.) — глядаю сєйчас. Услїва листовно. Зголошеня до Адм. „Дїла“ пїд. Інструктор 2 „Б“. 2-7

Особа, поважжа і нїз вїдкого незалежна, ан юча ся до- бре на господарствї сїльськїх і домашнїх, пошукує мї- сця господаря. Зголошенє вул. Вежа ч. 16, у п. Біржман, Львїв. 19 2-2

Молода, дуже гошпажа, пристївна, інтелїгентна панна, бажає в браку нїкождїстї назнати перєписку а мо- лодїм мужькєю, на ввєдєвїдїя становїще, в цїлї матрї ковальнїк. Фотографїя конєчна Рїч тракує ся показєно. На ввєдїня бєз фотографїї нє ввєдєвїдєє ся. Зголошенє прошу слати ввєдєвїдєє до 1. жовтня, пїд „Чайка“ до Адмїнїстрації „Дїла“. 97 2-2

Молодїць, 30-лїтєнка, брєсєт, на державнїх стєножнїх, пощєдєє ядлу земельну оосїдлєстє, бажає ввєзавати пер- єписку в єдиночєю або вдвоєю від 10-10 літ, в до- брїй родинї з ввєдєвїдїям мавтам. — Зголошенє до 10. верєсєя с. р. на адресу Poste restante A. D. Jaroslaw.

Ученики зчїядуть примїщенє в хатї уря- нїх укр. Інституції в середїстїю. Родитєльска опїка і догляд. — Частя заплаати за станцію в натуралїях. — Зголошеня до Адмїнїстрації „Дїла“ пїд В. К. 9-7

Замовляйте і купуйте худобу на годівлю!
Красвий Союз для збуту худоби
у Львові, вул. Зіморонича ч. 20.
переводить закупно годїєляної і ужитковї худоби.
Просить ся Хв. Сїлїки для збуту худоби і кружки Сїльського Господаря, аби в своїм окрузї нє єга й нє повїдомєли о сїм місцє- вє насєдєє, прїняли зголошенє та всї за- мовленя з докладним загоданєм рефлєк- тантїв, місцєвєстї і родя худоби як най- скорше перєслали Кра вому Союзови.

КОНКУРС

Видїл тов. „Українськїй Інститут для дї- чат в Перємишлї розписує о сїм конкурє з) на посаду настоятельки пансіонату, б) на посаду двох учительок музики (гри на фортепїанї) і в) на посаду адмїнїстраційної управительки Ін- ститута, г) на посаду двох надзирательок.
Настоятелька пансіонату позри надгляд і домашнє ведєнє пансіонаток має бути рівно- чєсно повїдєнїєчю директора дїцєя в справях вичованя, викзуючїсь повною учительськєю квалїфікацією і досвїдом у педагогїчнїм ведєнєю жїночїї монодїжї.
До адмїнїстраційної управительки належєть ведєнє домашнього господарства в Інститутї.
Настоятелька і управителька будуть мати повнє удержанє в Інститутї і платно після умови; те саме ввєдєнєє ся і до учительок музи- ки, коли будуть мешкати в Інститутї.
Повнїсше згаданї посади будуть обсаженї в верєсєн 1917.
Видїл тов. „Українськїй Інститут для дї- чат“ в Перємишлї, вул. Татарська 4. 1-2 1916

Пошукую Інструктора до учєнєка з II кл. гїмназї, на цїлий рік. Платня після умови. Анна Свєдчєкова, учителька в Пристїамї коло Мєстїв великих. 103 1-2

Байцу Діпія

в пачках по 83 сот на з праву 100 кг. збїжа проти сїгнї просїмо замовляти, щобї уникнути опїзнєнє в ввєслїї, прїємо в нашїй фїлії в Пе- ремишлї, вул. Косїєнїшчє ч. 5. Разом з змє- влєнем просїмо надїслати зазаток.

Краєвий Союз госпєд- торговельних Сїлєк
у Львові, Зїморонича 20.
VI 1-4 в. ч.

О П О В І С Т К И.

Четвер, 16. серпня 1917.
Нїмї: греко-кат.: Іссакїя і Дєж. — рим-кат.: Янїа і Рожа.
Вавтра: греко-кат.: Сїмох мєл. — рим-кат.: Анастайя.

Рєдїчї, щє хотєть помїстити свої донї в інститутї СС Василюк у Львові, звєзавть зго- лосити їх найдалше до 25. серпня, бо в про- тивнїм случая може лучити ся, що забракєть мїсця. Се ввєдєнєє ся також і до учєнєв, що були в інститутї в минулїм роцї. Услїва прїня- тє ввєдєє зряд на жаданє ввєдєрєтнєю поч- тою. Зєрєд. 87 „Б.“ 2-3

З Краського Союзу Рєвїзїйного у Львові. Всїх членів Дирекції, Надзїрнїх Рєд і Комїсії кон- трольнїх, а колиби їх на мїсци нє було, то всїх членів наших союзнїх стоваришенєв, просїмо бєзпрєводлєчно подати ввєдєстєє короткї а до- кладнї про стан їх стоваришенєя, про стан книг, документв, реальностїв, інвєнтєра та про го- тївкї з поданєм хто опїкуєть ся стоваришенєм, пїд адресою: Союз рєвїзїйний, Львїв, Домїнї- канська II. — Омєлян Сєсєнч. 78 5-20

З Кружка празнїкїв, Львїв, Панська ч. 11а. Подєть ся до ввєдома всїм тов. празнїкам, що- би завчасу постарєлись о потрібнї докумєнта до влїсу на рік 1917/18. О інформациї в спра- вєх влїсу, іспїтїв, рїгорозїв і полїшєнїх прєдє- вїйноу ще індєксв і документїв, просїмо звєр- тєтїсь прєсто до Кружка. — І. Пєдєль, голова, В. Сєдєцькїй, писар.

НАДІСЛАНЕ.

Ковєвий адвокат
Д-р ЄВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКІЙ
ведє канцєларїю у Львові
при вулицї Краєвїцнїх ч. 6. 16-7

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Дєнїс Опїянїн, рєспїцієнт стєрожа скєрб. в Шєлєпє- вєщ, пов. Гусєтєв телер Вєльбром Пєдєська, пошу- кує жєнї своєї Вєсєфї в дїтєжї Опїянїю і Сєлєкєю. — Хтобї знає про мїсцє а.б.уттєу їх, просїть ся о ласкавє ввєдєвїдєє. 50 2-3